

KOSTNICKÉ JISKRY

Evangelický týdeník

36-37/2011

7. prosince 2011

ročník 96

cena: 13 Kč

**Příští číslo vyjde
14. prosince 2011**

Z obsahu

- * *Všechno je v podřádku*
- * *„...jakož i my odpouštíme...”*
- * *Na co čekáme?*

Poselství ke 3. adventní neděli

PŘIŠEL, ABY VE SVĚTĚ VLÁDLA LÁSKA

„Přijímejte jeden druhého tak, jako Kristus k slávě Boží přijal vás.“

Ř 15,4-13

Lidí, kteří touží po přijetí, kteří zápasí s nepřijetím, bude asi hodně. Nedávno mě jeden přítel gay vzal do gay hospody. Byla jsem zvědavá, jaké to tam je. Obsluhující číšník ho oslovil jménem, usmál se na něj, tipl si, co si dá k pití. A můj přítel se rozplýval štěstím. „Tady se na mě vždycky usmějí, tady mě znají jménem, tady dokonce vědí, že kofolu si dávám nejrady s rumem.“ A mně se sevřelo srdce nad tím, jak málo se mu asi dostává lásky a přijetí jinde. V jeho rodině, ve společnosti, v církvi. Už jsem se s tím setkala víckrát, jak moc lidem chybí pocit přijetí a jak moc ho někde hledají.

Dostat vyrozumění o přijetí, to je „pocit fajnověj“. Třeba na vysněnou školu, na veterinu nebo teologii. Být přijat do rodiny, do zaměstnání, do nemocnice, na

tábor na Blažkově, do zajímavého kroužku či uměleckého souboru. Být přijat někam, kam táhnu, kam chci patřit, kde budu mezi svými, kde mi bude dobře, kde mě to posune v životě někam dál. Kde budu zažívat lásku, radost, pokoj v duši. Právě pro tohle vyhlížíme Krista a připomínáme si jeho narození. Přišel, aby nám zvěstoval bezpodmínečné láskyplné přijetí, nám všelijak pochybným a těžko napravitelným. Aby nás přijal takové, jací jsme, a svou láskou proměňoval naše dny i naše vztahy k druhým. Jako křesťané máme v tomto přijetí své všecko. Kéž se nám, s pomocí Ducha svatého, podaří zprostředkovat tohle evangelium všem, kteří trpí nepřijetím a vyloučením.

**Martina Kadlecová,
farářka ČCE
Silůvky**

Ospravedlnění – naše právo

Několik základních vět k věci: Hříšníci jsou prohlášeni za spravedlivé, ačkoli spravedliví nejsou. Takové je dílo Boží laskavosti v Kristu, k němuž máme přístup pouhou vírou. Na Kristu byl řádně vykonán trest za naši bezbožnost a nespravedlnost. V něm vyhlásil Bůh konec svého hněvu proti všem hříšníkům. Mezi těmi, kdo v Krista věří, už neexistuje žádný nespravedlivý, všichni jsou spravedliví, nevinní, čistí. Přečtěme si to nahlas aspoň desetkrát, abychom už konečně přestali namítat, že takoví nejsme my ani naši přátelé. Nejsme takoví spravedliví, nevinní, čistí, pokud si dovolíme nedbat na Krista. V tom případě už však nemáme žádnou cenu ani čest. Aspoň desetkrát si to přečtěme, že člověk sám o sobě nemá nic, čím by se mohl chlubit před Bohem, je bezbožný a nespravedlivý. Ale v Kristu, díky jemu a díky víře v něho i díky jeho víře, tedy jen a jen díky jemu se milost Boží rozhojnila, přetekla proti hříchu a vyhlásila vítězství života nad smrtí.

Ospravedlnění ano a výborně, ale přece čteme v Písmu, co by mohlo úplně naopak říct člověku, že ho Bůh opustí a že zůstane se svým údělem sám: Ježíš se na kříži modlí: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ Biblické svědectví samo mne však podobně jako kdysi Mojžíše ujišťuje: Bůh mne neopustil. Ježíš je živ, je tu, třetího dne vstal z mrtvých. Ospravedlnění, dílo jeho lásky a moci, odkud mi přijde pomoc a vysvobození, platí, smrt na ně nedosáhne.

Takový je Bůh, který nás ospravedl-

ňuje. Prohlašuje za spravedlivého toho člověka, jenž přijde říci svému soudci, Ježíši Kristu: „Ten, za něhož ses dal odsoudit na smrt, jsem já, Pane.“ Po právní stránce byl nastolen můj zvláštní právní vztah k Bohu. Už mne nemůže vykázat od prahu svého domu jako nenáležitého žadatele o nebeské právo. Náš zástupce Kristus má obojí právo, nebeské i pozemské. Bůh se proto rozhodl s námi jednat jako s lidmi dvojího práva, i pozemského, neboť snadno a jedním škrtem pera dokáže zdejší mocní připravit věřícího o

pozemské právo, nejrady by jej připravili o nezrušitelné právo nebeské. Ježíš své pozemské právo hájil jako platné a ukryl se pod jeho křídla. Protestoval proti násilí, když ho zatýkali: „Proč mne biješ?“ (J 18,23) Apoštol Pavel protestuje, aby jej proti zákonu bili (Sk 23,3). I Stvořitel Hospodin slibuje pozemšťanům ochranu před sluncem i měsícem: „On chrání tvůj život, tvé vycházení i vcházení.“ (Ž 121,7,8) Nemyslíte, že Bůh má také pádný právní důvod, aby hříšníkovi odpustil, prohlásil jej

Dokončení na str. 2

AKTUALITA

Jiný pohled na křížáky

V Izraeli rozluštili vůbec první arabský nápis, který po sobě zanechali křížáci při výpravě před 800 lety. Profesor archeologie Moše Šaron to označil za bezpříkladný nález, jelikož arabský nápis zanechaný křížáky nebyl dosud nalezen na celém Blízkém východě.

„Podařilo se mi nedávno rozluštit slova Fridrich II., král Jeruzaléma, 1229 od převtělení našeho Pána Ježíše Mesiáše,” řekl Šaron agentuře AFP.

Text byl vytesán do bloku mramoru v jedné budově u Tel Avivu. „Ten dům, na němž byl nápis o velikosti 60krát 50 centimetrů nalezen, původně stál ve starém přístavu Jaffy, který římský císař Fridrich II. opevnil,” sdělil Šaron. Jaffa je dnes připojena k Tel Avivu. K titulům Fridricha II. patří také „král Jeruzalémský”.

Nalezený nápis obsahuje rovněž ná-

zvy provincií, které spadaly pod kontrolu tohoto panovníka, známého náklonností k islámské kultuře a její znalostí.

Fridrich byl kvůli sporům s papežem Řehořem IX. exkomunikován. V letech 1228 až 1229 zorganizoval šestou křížovou výpravu, aby získal jeruzalémská území, která dobyl muslimský vojevůdce Saladin. Nechal opevnit Jaffu, ale k dobytí teritoria nepotřeboval zbraně. Na odstoupení Jeruzaléma, Betléma, Nazaretu, Sajdá a Jaffy se dohodl se sultánem Kámilem.

„Fridrich II. byl přítelem muslimů a obdivovatelem islámské civilizace. Jako jediný z křížáků dosáhl svého cíle, aniž byla prolita kapka krve,” zdůraznil Šaron.

Podle ČTK tuto zprávu otisklo 16. listopadu 2011 několik českých deníků, red. upraveno

Advent

IVAN BLATNÝ

***Prosínče bez sněhu, hled', krajka Prahy čeká,
hled', koně čekají, až postroj postříbříš!
Jak skvělé příbory kéž svítí do daleka
sněhové brvy říms i vytepaná mříž.***

***Sněhové brvy říms i vytepané mříže,
kamenná roucha soch i tiché lucerny...
Až bílé zamžení se snese níž a níže,
chci, Praho, viděti ten pohled nádherný.***

***Nad tvými paláci a nad orchestrem věží
chci vidět táhnouti závoje dlouhých tich.
Jak je to veselé, když dítě zvolá: “Sněží!”
Daleká ozvěna odpoví: “Padá sníh.”***

***Ty, tvrdý prosínče, hled', Praha čeká, čeká
na hebké girlandy v tvém mrazu vyzáblém,
čeká a s úzkostí se dívá do daleka,
čeká, ach čeká jen, tak jako celá zem.***

NA SLOVENSKU PROBĚHL 9. ROČNÍK PROJEKTU "SVÍČKA ZA NENAROZENÉ DĚTI"

Na Slovensku proběhl devátý ročník projektu Svíčka za nenarozené děti. Jeho hlavní myšlenkou je spojit vzpomínku na všechny věrné zesnulé se vzpomínkou na děti, které se nemohly narodit. Kromě soukromých modliteb a společných modlitebních pochodů bylo možné se k akci připojit zapálením svíčky v oknech svého domova. Věřící, i všichni ostatní, kteří se do projektu chtěli zapojit, se v modlitbě či pietní vzpomínce ztišili na památku dětí, které zemřely při spontánním anebo umělém potratu. Modlili se i za rodiče těchto dětí a také za ty, kteří umělé potraty vykonávají nebo je aktivně podporují. Projekt Svíčka za nenarozené děti organizuje Fórum života ve spolupráci s křesťanskými médii na Slovensku a podporují ho také slovenští biskupové.

podle Rádia Proglas

SVATOVÍTSKÝ POKLAD SE OPĚT OTEVŘE VEŘEJNOSTI

Po více než 20 letech se do kaple sv. Kříže na II. nádvoří Pražského hradu vrátí stálá expozice Svatovítského pokladu, výběru z největšího a nejposvátnějšího chrámového pokladu v českých zemích, shromažďovaného při kostele, později katedrále sv. Víta už od 11. století. Pro návštěvníky se expozice opět otevře 16. prosince v pravé poledne. Předtím její provoz slavnostně zahájí prezident republiky Václav Klaus a pražský arcibiskup Dominik Duka. Expozice, kterou s podporou Správy Pražského hradu připravily Kancelář prezidenta republiky a Metropolitní kapitula u sv. Víta, představí 139 předmětů vysoké historické a umělecké ceny. K nejvýznamnějším mezi vystavenými díly bude patřit více než půlmetrový zlatý relikviářový kříž, který nechal zhotovit Karel IV. Kříž se označuje také jako korunovační, neboť byl užíván při korunovacích. Bývá vystavován spolu s českými korunovačními klenoty. Přípravě expozice předcházelo kompletní restaurování historického exteriéru i interiéru kaple sv. Kříže. Kaple byla postavena po polovině 18. století v první etapě tereziánské přestavby Pražského hradu, kterou vedl vídeňský dvorní architekt Niccolo Paccassi. O sto let později ji nechal přestavět rakouský excísař a poslední český král Ferdinand I. Stavební práce a restaurování bohatě zdobeného interiéru kaple sv. Kříže přišly na 28 miliónů korun a trvaly dva a půl roku. Částečné restaurování pokladu a jeho příprava k expozici vyšly Metropolitní kapitulu na téměř 1,5 milionu korun. „Tuto stálou expozici bychom tu chtěli ponechat alespoň deset let. Kvůli choulostivým prostorám sem bude mít přístup vždy maximálně 45 osob, ale nečekáme zde fronty. Doufáme, na rozdíl od katedrály sv. Víta a Zlaté uličky, které lákají spíše turisty, v zájem tuzemských návštěvníků, kteří se zajímají o českou historii,“ řekl ředitel Správy Pražského hradu Ivo Velíšek. O vstupném do expozice se zatím stále jedná. Někdejší expozice Svatovítského pokladu v kapli sv. Kříže z roku 1961 byla uzavřena kvůli nevyhovujícím bezpečnostním podmínkám na počátku 90. let a vystavené předměty byly uloženy v tzv. Hilbertově klenotnici v katedrále sv. Víta. Poklad jako celek nebyl od té doby přístupný veřejnosti.

www.christnet.cz

BILLY GRAHAM VE SVÉ POSLEDNÍ KNIZE REFLEKTUJE POZDNÍ STÁŘÍ

Americký evangelista Billy Graham vydal krátce před svými 93. narozeninami, které oslavil 7. listopadu, svoji 30. knihu. V ní se pod titulem Na cestě k domovu (Nearing Home) vyrovnává se smyslem stáří. „Celý svůj život jsem byl vyučován, jak mám jako křesťan zemřít, ale nikdo mne neučil, jak mám žít v posledních letech života,“ píše Graham. Nejde jen o to vyrovnat se s obavami a narůstajícími omezeními, nýbrž stát se ve všech těžkostech vnitřně silnějším. (Evangelista trpí početnými neudhy, kromě jiného Parkinsonovou chorobou.) Člověku nemá jít o to, aby věnoval příliš mnoho času tomu, že bude myslet na vlastní slabosti; jde spíše o to uvažovat o Boží síle, píše v knize. Billy Graham se stal legendárním kazatelem. Během 60 let kázal odhadem 210 milionům lidí ve 185 zemích. Po smrti své manželky Ruth v roce 2007 žije v ústraní ve svém domě v Montreat v Severní Karolíně. Dodnes každý den studuje Bibli a čte noviny.

podle www.christnet.cz

Film a církev

(60 let německé Evangelické filmové poroty)

„Mnoho kolegyně a kolegů využívá doporučení poroty ve výuce náboženství a na schůzkách konfirmandů, v kázáních nebo pro tematické řady na sborech,“ říká farář Werner Schneider-Quindeau, který od roku 1988 předsedá německé Evangelické filmové porotě. Ve dvoustránkovém rozhovoru v měsíčníku epd FILM z listopadu 2011 bilancuje Werner Schneider-Quindeau dosavadních šedesát let činnosti poroty (ta zpočátku v reakci na nacistické zneužití před filmy spíše varovala; v době, kdy stále více filmů je jen slepencem neoznačených reklamních spotů, navíc slepencem nóbl se tvářícím, považují na rozdíl od Schneidera-Quindeaua strážnou funkci za poznovu aktuální). Porota

(nezávislý orgán, jehož organizaci zajišťuje EKD – federace německých protestantských církví) každý měsíc vyhláší „film měsíce“; upřednostňuje díla, jež podle jejího názoru „slouží lidskému soužití, přispívají k revizi vlastních pozic, vnímání lidské odpovědnosti a orientaci na biblickou zvěst“. Oceněním doporučuje film k širší veřejné diskusi. Seznam oceněných filmů s odůvodněními lze nalézt na adrese www.filmdesmonats.de. (U Hanekeho filmu Bílá stuha je mj. vyzdvížena postava faráře: „Zejména protestantský farář tvoří ve směsi z péče a nemilosrdné přísnosti typ duchovního, který ve své sebespravedlnosti terorizuje vlastní děti i celou generaci konfirmandů ... Na této postavě je zarmucujícím způ-

vnali, jak bude ráno a jestli mají vyjet na pole. Na světě je nespočet odborníků, kteří se zabývají zákonitostí a vývojem lidské společnosti. A právě od nich čekáme, že nám povědí, jak se bude svět vyvíjet v blízké i vzdálené budoucnosti. I když víme, že budoucnost vždycky něčím překvapí, přesto je zajímavé, že nikdo ze světových odborníků nečekal a netušil tři věci: že nastane pád komunismu (1989), že přijde světová finančně-hospodářská krize (2008) a konečně, že na světovou scénu vstoupí islám a bude ohrožovat naši západní kulturu a civilizaci. Byli naopak takoví optimisté, kteří se domnívali, že po pádu komunismu, když skončilo bipolární rozdělení světa na Východ a Západ, nastává pro lidstvo období netušeného rozkvetu a ničím nerušeného míru. My dnes víme, že opak je pravda, a divíme se, že to nevěděl nikdo předem. Ptáte se, odkud to víme? Pověděl to nám farářům vzácný host, dr. Petr Pithart, na besedě kolem stolu. Protože je to muž mimořádně vzdělaný a zpravidla výtečně informovaný, není důvodu, proč bychom mu neměli věřit. Kladl si otázku, proč je na světě tolik politologů, sociologů, ekonomů, filosofů a proč všechny ty lidi platíme a živíme, když stejně nic nevědí. Tedy oni samozřejmě vědí, ale pozpátku; dopředu nevěděli zholá nic.

Ospravedlnění – naše právo

Dokončení ze str. 1

za spravedlivého a jako se spravedlivým s ním jednal? Bůh má i právní důvod, aby s věřícím jednal zvlášť, protekčně. Ani nám, jakož i pozorovatelům zvenčí se ten důvod, který se projevuje protekčním jednáním, nejví jako správný. Je to tím, že jsme se vzdálili od Božího myšlení, které je protekční, vyvoluje jedny nad druhé, zatímco my bychom nejraději udělili všem lidem stejné podmínky k životu. Proto se nechceme rozhodovat, bojíme se odmítnout člověka pro jeho zlé vlastnosti a činy, jako bychom čekali, že se polepší a že je evangelickou povinností mít pro každého dobrou naději. Proto necht' se dostane všem odvaru evangelické laskavosti a dobré vůle, které se však stávají podhoubím pro nepořádek, pavučiny, špínu a zlo všeho druhu,

které nakonec skončí na smetáku civilní spravedlnosti, jsou rychle zanesuty pod koberec anebo jsou „odloženy“. Tímto rovnostářstvím zasahujeme Bohu do jeho pravomoci jednat s věřícím zvlášť a protekčně, totiž podle práva založeného na jeho příslušnosti ke Kristu a na jeho oběti za hříšníka. Rovnost pro všechny je poskytnuta v Kristově nabídce: „Pojď a následuj mne! Bůh chce, aby všichni byli spaseni,“ ale tam ta rovnost končí. Právo ke Kristu a k jeho dobrodiní mají jen ti, kdo v něho věří a dosahují v něm ospravedlnění. Ospravedlnění je poslední slovo z Božího právního slovníku. Nic dalšího není třeba, dokonce každá snaha něco k němu přidat je od zlého a ještě od horšího. Přírozenému člověku, ale také tomu, který je taky ještě ve mně, se zdá, že mi ještě něco chybí, že bych měl k tomu

Mne jako věřícího člověka ani tak neudivuje, co všechno nevěděli univerzitní profesori a laureáti Nobelových cen, mě udivuje jiná věc: Jak to, že globální krizi a příchod zlých časů nepředpověděli faráři a kazatelé, kteří přece mají (nebo mají mít) prorockého ducha. Neprojevili se i oni jako falešní proroci, kteří káží pokoj, ačkoli žádného pokoje není? (Jr 6,14) Poslední kniha Bible, Zjevení Janovo, nám říká, že věk pokoje na zemi nastane až po velkém soužení, na které máme být připraveni. Nečekejme, že království Boží přijde jako vyvrcholení světového pokroku. „Nitemná dynamika dějin zjednává cestu Antikristu. Království Boží nastane na konci tak, že přijde zvenčí.“ (KT 34/2011, Perspektivy 17) Pamatuju, jak jeden farář tvrdil, že Zjevení Janovo není jízdní řád světové budoucnosti. A co to tedy je? – zeptal jsem se ho. Prý ukázka apokalyptické literatury tehdejší doby. A tak přenecháváme ohlašování světových krizí (řecké krisis znamená česky soud) Svědkům Jehovovým a vytýkáme jim jejich pesimismus a katastrofické scénáře. Jenže ono nejde o pesimismus nebo optimismus. Jde o biblický realismus, který máme zvěstovat. Jsem zvědav, co nám kazatelé povědí o letošním adventu.

Vlastimil Hajský

ospravedlnění něco přidat, aby bylo spravedlivější a zaslouženější. To se mi chvilími zdá, proto bez otálení to škrtnám a píšu: ta darovaná spravedlnost přece není ze mě, je Kristova, je hotová, je dokonalá, nic jí nechybí. Cožpak nemáme z toho radost, že máme spravedlnost Kristovu, ale hle, ona je naše? Proč se tedy chováme, jako by naše nebyla, nebo že bychom k ní měli přihodit něco ze svého? Děkujeme Bohu, že nás znovu k tomu přivádí, abychom pochopili darovanou spravedlnost jako své právo nebo jako právo Kristovo, které nám udělil v podobě spravedlnosti bez poskvrny a vrásky. Je to naprosto důležité pro náš život víry. Jsme nejistí, některé pochybnosti si pěstujeme, protože bereme jako bychom nebrali, jíme a pijeme, jako bychom nejedli a nepili ze stolu Páně. Uvažujme: ten stůl s chlebem a vínem, Kristovo evangelium, které je nám kázáno, to obecnství církve, jemuž bude patřit místo v Božím království, to všechno nám není podáváno tak, jak my je přijímáme, mnohdy více nebo méně nezaujatě, ale s vážností a láskou. Vnímavost - odvážíme-li se ji měřit, – s níž posluchači přijímají kázání, pokulhává za vážností, s níž je kazatel připravoval. Protože však tady nejde o lidskou dovednost mluvit ani o lidskou ochotu slyšet, oba, kazatel i jeho posluchači očekávají v pokoře, že se Duch svatý nad nimi slituje a dá prospěch jejich společnému zvěstování. Ospravedlnění, jež nám Kristus Pán udílí toliko skrze víru, po nás vyžaduje, abychom na něm měli dosti, netrápili sebe a neuráželi Krista jalovou domněnkou, že nám daroval, co je třeba dodělat, dochutit.

Josef Veselý

Elionor Burkettová, Golda, v překladu Pavla Hejzlara, Emet 2011, 423 stran

Golda Meirová je dnes, více než třicet let po své smrti, patrně nejznámější Židovkou od doby Panny Marie. Ve své době se – především v zahraničí – stala tato neokázalá ministerská předsedkyně určitým symbolem židovského státu: „Kurážná, nikotinem prosáklá babička, která nosila šaty jako pytel, na nohách měla ortopedické boty, každým jazykem kromě jidiš hovořila s přízvukem a která vedla jednu z nejmenších zemí na světě, se stala mezinárodní hvězdou.“ (s.6)

Goldin životopis nás provádí třemi čtvrtinami minulého století (1898-1978) z pohledu židovské ženy, která se narodila v Pinsku na území dnešní Ukrajiny, takže její první vzpomínkou bylo čekání na pogrom, většinu dětství a rané mládí prožila jako nadšená sionistka v americké Milwaukee a roku 1921 se, již jako vdaná, přestěhovala do tehdejšího britského mandátu Palestina.

Život Meirové byl neoddělitelně spojen se vznikem a ranou historií státu Izrael. Jako socialistická sionistka začínala pobyt ve Svaté zemi v kibucu Merchavia, kam ovšem manželé Meiresonovi příliš nezapadli. Pobyt v kibucu však Goldě umožnil politický vzestup, protože ji kibuc vyslal na první kibucnický sjezd do Deganie. „Všichni si oddechli, že se našel delegát.“ (s.48) Meirová celoživotně upřednostňovala politický život před osobním. A tak souběžně se zhoršováním vztahů židovské komunity k Britům ve 30. a 40. letech čteme v životopise také o postupném odcizování s mužem Morrisem i zanedbávání vlastních dětí. „Všechny Goldiny soukromé vztahy byly problematické. Muži, s nimiž si něco začala, byli bez výjimky ženatí a ani s dětmi jí to neklapalo.“ (s.75)

Golda Meirová, ač při výslechu uvedla, že „střelnou zbraň nikdy nepoužila“, v krizových chvílích jevila velkou osobní statečnost: (při cestě z obléhaného Jeruzaléma) „Jednoho prosincového odpoledne seděla na svém sedadle, zatímco Arabové její autobus zasypávali kulami. Zůstala klidně sedět, jen si zakryla oči. „Co to děláte?“ divil se jeden z cestujících. „Víte, vlastně se nebojím smrti. Každý jednou umře. Jak bych ale žila, kdybych přišla o zrak? Jak bych pracovala?“ (s.123) Díky své americké minulosti se stala Golda velmi úspěšnou ve fundreisingu pro Izrael: sionisticky vlašné americké Židy dokázala vždy znovu uchvátit, jak v době britského mandátu, kdy se vybíralo na „jišuv“ (osídlení), za války za nezávislost, kdy v době největšího ohrožení získala na nákup zbraní nečekanou sumu padesáti miliónů dolarů (v Izraeli se pak částce padesáti miliónů říkalo Golda), v době poválečného budování, kdy se v Izraeli během krátké doby zněkolikanásobil počet obyvatel a bylo potřeba pro ně zajistit odpovídající bydlení, a nakonec i za Jomkipurové války, kdy v době, kdy Izrael prohrával na všech frontách, vyjednala s USA okamžitou dodávku zbraní, které později umožnily úspěšný protiútok.

Politické úkoly nutily Goldu k velmi různým postojům – někdy velmi humánním, kdy zdůrazňovala utr-

pení a ohrožení židovského lidu v Izraeli, ale také se snažila zabránit útěku arabských obyvatel Haify z města během války za nezávislost: „Šla ... na pobřeží sama a prosila je, aby se vrátili do svých domovů, avšak marně.“ (s.129) „Bylo by velmi bláhové domnívat se, že zde budeme moci žít v pohodlí a bezpečí, aniž bychom dělali vše, co je v našich silách, pro arabskou menšinu,“ prohlásila jindy. „V žádném případě nehodláme být panovačnou rasou... Podívejte, musíme světu ukázat, že jsme se během těch 2000 let, kdy jsme trpěli jako menšina, něčemu naučili.“ (s.129) V knize najdeme úseky líčící její přátelská setkání s arabskými vůdci – jordánskými králi Abdulláhem a Husseinem a egyptským prezidentem Anvarem Sadatem, i několik pozoruhodných stran, líčících Goldiny politické i humanitární aktivity v afrických zemích, které v té době čerstvě získávaly samostatnost, a v nichž veřejnost k Meirové zaujímala velice srdečný postoj.

Jindy ovšem Meirová projevovala velkou tvrdost, takže byla později označena za Železnou dámu Blízkého východu: Těm, kdo se jí v politice znelíbili, prakticky nikdy neodpouštěla, okamžité veřejné mínění často přehlížela, o židovských teroristických organizacích, které ve 40. letech operovaly proti Britům v Palestině, prohlásila: „Nezbývá, než je zlikvidovat tak, že se pár chlapců odstřelí. ... Přivedou nás do zkázy ... Z tohoto důvodu je v jejich případě všechno dovoleno.“ (s.101) Vojensky byly skutečně tyto extremistické organizace poraženy v boji s oficiální izraelskou armádou Haganou při pokusu o přistání lodě se zbraněmi 20. června 1948, politicky se vůdcové těchto skupin později etablovali při vzniku izraelské praxe.

Hvězdná hodina – která byla současně i příčinou definitivního politického pádu Goldy Meirové - nastala během Jomkipurové války v říjnu 1973, kdy stát Izrael podruhé ve své existenci bojoval o přežití. Meirová byla tehdy ministerskou předsedkyní Izraele. V počátečních fázích války, kdy v době katastrofálních porážek a velkých ztrát izraelské armády ministr obrany Moše Dajan panikařil, vedla tato pětasedmdesátiletá stará žena s klidem a s odvahou válčící stát, který se během několika dnů z porážek vzpamatoval, a nakonec vybojoval i – draze zaplacené – vítězství. Těžké ztráty během války byly ovšem příčinou definitivního odchodu Meirové z politiky a dlouhodobého úbytku její prestiže v Izraeli.

Golda Meirová se ještě dožila uzavření míru s bývalým úhlavním nepřítelem Izraele – Egyptem. Po své smrti dále Golda žije jako určitý symbol – její životní příběh se stal inspirací pro několik filmů a divadelních her a v dějinách židovského národa se řadí někam k biblickým hrdinným válečníci Izraele, jako byly Debora a Judith.

Knihy americké autorky Elionor Burkettové je nejspíše nejdůkladnějším životopisem Goldy Meirové. Nabízí pohled jak do soukromého života, tak i do Goldiny politické a veřejné kariéry. Zajímavý je třicetiletý odstup mezi smrtí Meirové a vydáním knihy, který umožňuje reflexi toho, co se vše změnilo a jak jsme se změnili i my: Goldina doba byla dobou idealismu v tvrdém světě, kdy bylo obdivováno to, co je dnes odsuzováno. „Dobře míněné politické strategie, jež se kdysi jevily tak správné, vypadají dnes hrůzostrašné.“ (s.10) Dnešní svět je mnohem pohodlnější než ten Goldin, který byl ve stínu pogromů a holokaustu, a přece se potácí „od idealismu k teroru, od optimismu k cynismu“ (ibid.).

Jistou slabinou knihy je snad až přílišné zženštění, kdy je Golda probírána z perspektivy osobních vztahů, klepů v jišuvu či kuchařských dovedností. Při těchto pasážích knihy se mužský čtenář obvykle nudí. Občas se kniha příliš úzce soustředí na osobní a politický profil Goldy Meirové, přičemž ke komplexnějšímu pochopení historie státu by přispěla - i třeba stručná - zmínka o dalších tehdejších událostech z dějin Izraele, na nichž se Meirová přímo nepodílela (politických, vojenských apod.).

Pro možné příští vydání by recenzent doporučil několik úprav, které by ještě posílily celkový dojem z knihy: Opatřit knihu, která je zřejmě původně určena především americkým židovským čtenářkám, alespoň stručnými poznámkami: Co to je „čupa“? (chupa, svatební baldachýn). Kolik byly „tři unce sušených ryb, čočky, těstovin a fazolí denně“, které měli v rámci Goldou řízeného přidělového hospodářství k dispozici obyvatelé Jeruzaléma během jeho obležení za první arabsko-izraelské války? (necelých devadesát gramů). Doplnit knihu několika fotografiemi z různých životních období Goldy Meirové. Opravit několikrát opakovanou chybu v překladu, kdy anglický výraz billion je překládán jako bilión (1.000.000.000.000) a nikoliv správně miliarda (1.000.000.000). Kdyby měl izraelský stát v šedesátých letech k dispozici půl biliónu dolarů, jak kniha uvádí, historie by nepochybně vypadala zcela jinak... Knihu Elionory Burkettové lze ovšem srdečně doporučit jak zájemcům o důkladné poznání starších dějin státu Izrael a přiblížení etosu, s nímž se dnes již prakticky nesetkáme, tak i těm, které zajímá, jak vypadá svět politiky z perspektivy obyčejně vypadající ženy, jejíž „omšelý vzhled, nezakryvané vrásky brázdící její tvář, přímocí a neomalenost zahalovaly její výjimečnou roli a činily ji plebejsky přístupnou. ... která (ovšem) na rozdíl od většiny celebrit neodrážela nižší sklony těch, kdo ji následovali, ale jejich nejvyšší ideály.“ (s.7)

Mikuláš Vymětal

Čas radosti, veselosti

Vážené dámy, vážení pánové, milé děti, začátek adventu je vlastně začátkem Vánoc. A Vánoce jsou časem „radosti a veselosti“. Advent je proto radostný a veselý. To je docela dobré, protože advent trvá čtyři týdny. Té „radosti a veselosti“ tedy může být habaděj. Říkám „může být“. Ono to totiž záleží také na nás. Nesmíme se nechat o tu adventní a potom vánoční radost připravit. Vám dětem to nejspíš nehrozí. Ale nám dospělým se to stává docela často. Je to tehdy, když si myslíme, že tu „radost a veselost“ musíme zařídit sami. Nakoupit ji u řezníka, v supermarketu, v elektru a kdo ví, kde ještě. Nakupovat se před Vánocemi samozřejmě musí. To, co přineseme v taškách domů, se nám však nesmí stát hlavním vánočním chodem. Tím by měl být dárek, který jsme o těch prvních Vánocích dostali od Pána Boha. Zadarmo, bez fronty a bez strkanic. Nebyl zabalený v krabici. Byl položený v jesličkách. A nebyl jenom pro ty hodné. Byl pro všechny. I pro ty, kteří si žádný dárek nezasloužili. Kdyby tomu tak nebylo, kdoví, jestli by vůbec někdo něco od Pána Boha dostal.

Tím Božím vánočním dárkem je dítěátko. Když se v Betlémě narodilo, vypadalo úplně stejně, jako vypadal po narození každý z nás. Dokonce ani jeho rodiče – Josef a Marie – na něm neviděli nic zvláštního. To na něm viděli jenom andělě. Zvláštnost toho dítěátka se projevila, až když povyrostlo. Když mu bylo dvanáct let, překvapil malý Ježíš lidi v jeruzalémském chrámě – dokonce i faráře - tím, co všechno věděl o Pánu Bohu. Naplno se však ta jeho zvláštnost projevila ještě později. Tehdy, když se jako dospělý s lidmi setkával a pomáhal jim. Toho uzdravil, tomu dal jíst, toho povzbudil, tomu vrátil chuť do života... Lidé, kteří se s Ježíšem setkali, říkali: „Takových jako on by mělo být víc! To by byl svět hned radostnější a veselejší. Nikdo by nekradl, nelhal a nezabýjel. Nikdo by nepomlouval, nepodváděl a nevymýšlel zlé věci.“ Někteří si Ježíše tak oblíbili, že se začali snažit žít jako on. To je hodně těžké. Kde se o to lidé pokoušejí, tam se však vždycky žije lépe než tam, kde je jim Ježíš lhotejný, anebo kde se dokonce stavějí proti němu.

Vy jste tady, v Sojovicích, na dobré cestě. Slavíte začátek adventu. Tzn., že se díváte směrem k tomu dítěátku. K Ježíškovi, ze kterého vyroste Ježíš. Proto je tady veselo. Přeji vám, aby vám ta radost vydržela až do Vánoc. Ne tak, že jí bude každý den méně, jako když se vypouští pneumatika. Ale tak, že jí bude každým dnem přibývat a o Vánocích jí bude tolik, že se s ní nevejde do svého domu a vyrazíte s ní do kostela. Při troše štěstí se v něm setkáme. Já tam budu určitě. Tam se totiž bude podávat to hlavní vánoční „menu“. Bude se tam číst z Bible o tom, jak se to všechno kdysi za císaře Augusta seběhlo. A uslyšíte i o tom, proč k tomu došlo. A to vám prozradím už tady, protože do toho kostela nejspíš všichni nepřijdete: Protože nás má Pán Bůh rád. I dnes! Docela se tomu divíme. Ježíše, který vyrostl z malého Ježíška, jsme zamordovali, a on na nás přesto nezanevřel. To proto, že je pořád stejný a neleží mu na srdci jenom ti hodní. On chce změnit i ty, kteří hodní nejsou. Proto i jim dává dárek. A ten dárek některé z nich skutečně mění. To je důvod k „radosti a veselosti“. Tak se radujte a veselte!

Projev faráře Emanuela Vejnara při slavnostním zahájení adventu v Sojovicích v neděli 27. 11. 2011

Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha

Maje v rukou Evangelický kalendář 2012, dívám se na desky přebalu a jsem na rozpacích. Na přebalu je Don Quijote na již znaveném koni Rocinantovi, ochablý kůň sklání hlavu. Dívám se na obal nového kalendáře a sotva se bráním úvaze nad míněním, atmosférou prostředří, z něhož kalendář vyšel.

Don Quijote je směšný, tak to před staletími zamýšlel i jeho španělský autor Miguel de Cervantes Saavedra, který Donem Quijotem v renezanci parodoval rytířské romány středověku, a dodám, že spisovatel větší část svého díla napsal ve vězení, žil v naprosté bídě. Evangelický kalendář 2012 má na přebalu karikaturu rytíře, u něhož si ještě lze představit cosi ctnostného, ale zůstává směšný, když bojuje s větrnými mlýny. Je tento obraz příkladným obrazem evangeliků, kteří si kalendář vydali? Umím si udělat legraci sám ze sebe, i vůči sobě samému si držím jistý odstup, ne všechno u sebe беру tak

vážně. A jako přispívající člen ČCE, vlastně aktivně praktikující českobratrský evangelík, čekám spíš roznícení zájmu o tradici, v níž jsem a ze které vyšel Evangelický kalendář 2012. Dívám se na Dona Quijota na sešlém koni a připadám si směšný jako on. Mám rád evangeliky, jinak bych si kalendář nekoupil, a mám rád Španělsko a Španěly, kde jsem měl možnost být. Španělská krajina mě „dostala“. Já snad mohu říci, co pro mě znamená „španělská vesnice“. Nemyslím si, že by církevní tiskoviny a publikace měly vyjadřovat jistý „triumfalismus vůry“. Ale též si nejsem dostatečně jistý, že by důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha podpořil sebevědomí tradice, která fakticky vymírá a dožďová. Dívám se na obrázek rytíře na koni a říkám si, že asi takoví jsme my, všichni evangelíci a všechny evangelicky, unavení, nemastní a neslaní, tak trochu směšní, ale přece jsme.

Usnesení mimořádného synodu ČCE

Mimořádný synod Českobratrské církve evangelické, který byl svolán na pátek 25. listopadu 2011, odsouhlasil návrh synodní rady, který vyjadřuje souhlas synodu s majetkovým vyrovnáním podle návrhu Zákona o zmírnění některých majetkových křivd způsobených církvím a náboženským společenstvem v době nesvobody, o vypořádání majetkových vztahů mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi).

Dále také synod pověřil synodní radu Českobratrské církve evangelické, aby v souladu s Řádem hospodaření církve čl. 22 podepsala jménem Českobratrské církve evangelické příslušné smlouvy s Českou republikou.

Tyto návrhy přijal synod v tajném hlasování 64 kladnými hlasy, čtyři hlasy byly proti a jeden z přítomných synodálů se svého hlasování zdržel.

Na návrh předsedy synodu Českobratrské církve evangelické Jiřího

Novinky

AUDIO CD: DENÍK STARÉ PANÍ
Čte Nina Divíšková
Úvod Jiřina Šiklová
zkrácená verze na 1 audio CD | celková délka 1 h 20 min
Nahrávka vznikla podle knihy Jiřiny Šiklové Deník staré paní, vydané nakladatelstvím Kalich v roce 2008 | Copyright © Jiřina Šiklová | Čte Nina Divíšková | Režie Hana Kofránková | Hudba Petr Mandel | Úprava textu Magdalena Čechlovská | Zvuk, střih a mastering Tomáš Gsöllerhofer | Produkce Karel Černošek a Michal Plzák | Obálka © Viktor Karlík | Design Ondřej Fučík | Nahrálo vydavatelství TYMPANUM ve spolupráci s nakladatelstvím KALICH v září 2011 ve studiu DAMU v Praze | www.ekalich.cz | www.cteteusima.cz

Milí rodiče a předškoláci!
Rodiče, jejichž děti se začátkem nového školního roku vstoupily v mateřské škole do třídy předškoláků, se začnou brzy rozhlížet, kde najít vhodnou základní školu. Každý rodič hledá pro své dítě školu, kde bude pěkné prostředí, která bude dítě motivovat k učení a bude ho bavit. Učitel bude dobrým pedagogem a zároveň důvěryhodný jako člověk, bude mít čas vnímat individuální potřeby a nadání našeho dítěte. Dítě si najde dobré kamarády a nebude vystaveno nějakým neblahým sociálním jevům... Zní to jako nadsázka? Úkol, najít takovou školu, ale nic to nemění na tom, že bychom si ji přesto přáli.
Jako křesťané si také přejeme, aby naše dítě neztrácelo hodnoty, které se mu snažíme všteňovat, ale naopak, aby rostlo v poznání Božích řádů a učilo se vztahu s živým Bohem. Není obrovským pozhledáním a milostí, když škola nevstupuje do života dítěte jako nějaký cizorodý prvek, ale může zde být soulad mezi rodinou, církví a školou?
Křesťanská Mateřská a Základní škola Jana Husa funguje z Boží milosti v Brně-Lišni na ul. Masarova od září 2008. Škola je mezidenominanční. Nízké počty dětí ve třídě (cca 10-12) umožňují blízké vztahy, individuální přístup při výuce a dobrou kázeň. Škola je chápána nejen jako místo k získávání vědomostí, ale zároveň i místo podporující křesťanskou výchovu v rodině. Je společenstvím Božího lidu – v tomto případě dětí, učitelů a rodičů, kteří touží, aby byl Bůh oslaven i při tomto díle.
Chcete-li vědět více, navštivte webové stránky www.krestanskaskola.cz nebo školu osobně.

Mgr. Jana Baná, tel. 721 864 985, Církev bratrská

Grubera synod také uložil synodní radě, aby pro druhé zasedání 33. synodu ČCE připravila výchozí materiál, který bude sloužit jako základ pro rozhovor celé církve nad novou situací, která vznikne přijetím zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi. Materiál by měl zahrnovat teologická a etická kritéria, informaci o tom, kdo bude odpovědný za nakládání s finanční náhradou, jak bude použito finančních prostředků strukturováno, kdo bude rozhodovat o počtu kazatelských míst a výši pracovních úvazků a předběžný výhled financování v letech 2013 – 2022. Tento materiál má být spolu s výsledky rozhovorů na synodu předložen sborům a konventům, aby se vyjádřily, které varianty řešení podporují, případně mohly navrhnout vlastní způsob řešení jednotlivých otázek. Tento návrh

v Kalichu

Cena 229 Kč, v eshopu Kalicha sleva 20 %, tj. prodejní cena 183 Kč.
<http://www.ekalich.cz/produkt/448-Denik-stare-pani-Audio-CD/index.htm>

Knihy oblíbené socioložky formálně napodobující deníkové zápisky jedné

byl přijat počtem 51 kladných hlasů, žádný hlas nebyl proti a 17 synodálů se hlasování zdrželo. V rámci rozpravy před hlasováním o jednotlivých návrzích zazněly jak hlasy podporující přijetí návrhů, tak hlasy proti těmto návrhům. Po přijetí návrhu J. Grubera by tato diskuze měla být přenesena do celé církve, protože přijetí nebo nepřijetí zákona ovlivní život církve na mnoho let. Poslanci synodu by proto měli při svém rozhodování vycházet z diskuze, kterou povedou ve sborech a v seniorátech. Konventy a staršovstva mohou dát těmto rozhovorům důležité podněty. Je důležité, aby nutné změny byly přijaty po diskuzi, ve které se budou moci vyjádřit všichni členové církve. Synod byl zakončen společným čtením z Písma, modlitbou a společnou písní.

staré ženy představuje svébytnou reakci na problém stárnutí populace. Stará paní tu není alegorií Stáří, které chrlí abstraktní a nudné poučky o tom, jak se snadno a rychle vyrovnat s mnohými obtížemi, jež stárnutí přináší, ale je živou postavou, která se ke svým poznatkům prodírá cestou mnohdy velmi obtížnou. Posluchačům budou jistě její mnohdy popuzené, až křečovitě reakce na přirodní jevy současné doby blízké. I proto má deník takovou naléhavost a působivost. Je možno jej považovat za praktický návod k použití pro seniory i lidi na sklonku produktivního věku. Učí nás přijímat stáří nikoli jako pouhý úbytek sil a schopností, ale jako období zralosti, jako fázi náležející k plnosti lidského života. Zároveň přitom zcela věcně a nesentimentálně upozorňuje na řadu kroků, jež mohou těžkosti, které mohou stáří provázet, usnadnit nebo jim dokonce předejít.

Nina Divíšková (1936) | vyrůstala v Brně, herectví vystudovala na DAMU v Praze. Na studiích se seznámila se svým manželem, hercem a režisérem Janem Kačerem, s nímž má tři děti. Hereckou dráhu začala v Ostravě, poté se na 35 let stal její domovskou scénou Činoherní klub v Praze. Po odchodu ze stálého angažmá získala řadu výrazných rolí v menších pražských divadlech – např. v Zelenkových Příbězích obyčejného šilenství (Dejvické divadlo) – známa je i z filmové podoby této hry. Hrála také ve filmech jako Setkání v Paříži (1981) či Máj (2008). Televizní diváci ji dobře znají ze seriálů jako Ulice (Libuše Šmídová) nebo Výprávěj (babička Běta).

Inzerce

OKRAŠLOVACÍ SPOLEK VE ZNOJMĚ nabízí knihu o evangelickém kostele ve Znojmě: Sto let kostela na novém městě ve Znojmě od Bc. Silvestra Kozdase, za cenu 150 Kč/kus + poštovné 36 Kč.
Viz. recenze na knihu od PhDr. Michala Flegla v ET-KJ č. 27/2011.
Odkaz: http://okraspol.sweb.cz/pages/publikace_100_let_kostela_nm.html

č. 17

NABÍZÍME PRÍZEMNÍ BYT v RD v Dobříši, 3+kk, dvůr a zahrada. Pro budoucího člena sboru, popř. rodinu. Hejzlarovi, tel: 603578108

č. 18

Nabídky

TÝDENNÍ KALENDÁŘ IZRAEL 2012
53 barevných fotografií z Izraele s biblickými texty.
Vhodný vánoční dárek za 150,-Kč!
K vyzvednutí:
Ludmila Hallerová, Ve Vilách 7
140 00 PRAHA 4 – Michle
Tel.: 242 428 814; mobil: 774 572 671

EVANGELICKÁ CÍRKEV METODISTICKÁ NABÍZÍ ZA SYMBOLICKOU CENU KOMPLETNÍ ROČNÍKY ET-KJ Z LET 1956-1957 A 1959-1983.

Oznámení

Církev bratrská spustila na své tradiční webové adrese www.cb.cz novou podobu svých webových stránek. Nový web představuje Církev bratrskou a její oficiální dokumenty, nabízí nepřehledné množství textů pro práci domácích a sborových skupin, materiály pro vyučování základů víry, informace z historie CB apod. Samozřejmostí jsou kontakty na všechny sbory i pracovníky, včetně mapy sborů a stanic s pravidelnými bohoslužbami. Dalším doplňkem jsou 5x týdně aktualizované fotografie s připojeným biblickým textem a možnost diskuse nad jednotlivými příspěvky prostřednictvím sociálních sítí. Publikované články minulých let nejsou rušeny, nové stránky obsahují propojení na všechny materiály, které se na uvedené adrese objevily v minulých osmi letech existence tohoto webu.

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Videňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz.
Příjem reklamaci: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.
Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

SENIORÁT PRAŽSKÝ

Českobratrská církev evangelická

PRAHA 1 Deutschsprachige Evangelische Gemeinde Prag – Ne 10.30 h (sv. Martin ve zdi), f. Frank Lessmann Pfeifer, f. Andrea Maria Pfeifer
PRAHA 1 NOVÉ MĚSTO – Ne 9.30 h Klimentská 1211/18, f. Eva Halamová
PRAHA 1 STARÉ MĚSTO - Ne 9.30 h Salvátorská 1045/1, f. Josef Daniel Beneš, f. Svatopluk Karásek
PRAHA 2 VINOHRADY – Ne 9.30 h Korunní 1440/60, f. Ester Čašková
PRAHA 3 JAROV – Ne 9.30 h U Kněžské louky 2139/9, f. Elen Plzáková
PRAHA 3 ŽIŽKOV I – Ne 9.30 h (Betlémská kaple) Prokopova 4/216, f. Pavel Kalus
PRAHA 3 ŽIŽKOV II – Ne 9.30 h (Druhý dům ČCE) Čajkovského 1639/10, f. Jaromír Strádal
PRAHA 4 BRANÍK – Ne 9.30 h Modřanská 118, f. Jaroslav Pechar
PRAHA 4 JIŽNÍ MĚSTO – Ne 9.30 h (3.ne v mės. ekum. 18 h) Donovalská 2331/53, f. Michal Šourek
PRAHA 4 MODŘANY – Ne 9.30 h Písková 263/6, f. Zvonimír Šorm
PRAHA 4 NUSLE – Ne 9.30 h Zateckých 1169/11, f. Marta Zemánková, f. Irena Škeřínová
PRAHA 5 RADOTÍN – Ne 9.30 h (kostel) Na Betonce 14, f. Lýdia Mamulová
PRAHA 5 SMÍCHOV – Ne 9.30 h Na Doubkové 8/2040, f. Ivo Mareš
PRAHA 6 DEJVICE BUBENEČ – Ne 9.30 h Dr. Z. Wintra 15/746, f. Petr Hudec, f. Abigail Hudcová
PRAHA 6 STŘEŠOVICE – Ne 9.30 h Nám. Před bateriemi 950/22, f. Pavel Pokorný, f. Lenka Ridzoňová
PRAHA 8 KOBYLISY – Ne 9.30 h (Kostel u Jákobova žebříku) U Školské zahrady 1264/1, f. Miroslav Erdinger, f. Ondřej Kolář
PRAHA 8 LIBEŇ – Ne 9.30 h U Pošty 1098/6, f. Roman Mazur
PRAHA 9 HORNÍ POČERNICE – Ne 9.30 h Třebešovská 2101/46, f. Petr Firbas
PRAHA 10 STRAŠNICE – Ne 9 h Kralická 1001/4, f. Pavel Klinecký
PRAHA 10 UHRÍNĚVES – Ne 9 h Husovo nám. 378/40, f. Vladimír Pír
PRAHA 10 VRŠOVICE – Ne 9.30 h Tulská 1/14, f. Jiří Ort

Ochranovský seniorát – Ne 9.30 h (Domov Sue Ryder) Michelská 1/7 Praha 4 Michle, k. Eva Šormová

Církev bratrská

ČERNOŠICE – Ne 9.30 h Hradecká 2192, k. Pavel Paluchník
PRAHA KOREJSKÝ SBOR – Ne 14 h Skuteckého 1705/3a, k. Moon Key Choi
PRAHA MEZINÁRODNÍ SBOR – Ne 10.30 h Peroutkova 57, k. John Waldrop
PRAHA 1 SOUKENICKÁ – Ne 10 h Soukenická 15, k. Pavel Černý, k. Pavel Plchot
PRAHA 2 VINOHRADY – Ne 9.30 h Římská 43, k. Pavel Mošner
PRAHA 3 ŽIŽKOV – Ne 10 h Koněvova 24, k. Bronislav Kaleta, k. Michal Žemlička
PRAHA 4 JIŽNÍ MĚSTO – Ne 17 h (Kom. centrum M. Terezy) U Modré školy 1, k. Robert Filip
PRAHA 4 ŠEBEROV – Ne 10 h V Ladech 10, k. Robert Hart, k. Matěj Hájek
PRAHA 5 SMÍCHOV - Ne 9.30 h Vrázova 4, k. Bronislav Matulík
PRAHA 6 DEJVICE – Ne 10 h (hotel Krystal) J. Martího 2, k. Daniel Heczeko
PRAHA 9 ČERNÝ MOST – Ne 10 h Stoliňská 2502/41b, k. Tomáš Grulich, k. Pavel Trefný
PRAHA 9 HORNÍ POČERNICE – Ne 9 h Ve Žlábku 168, k. Miloslav Kloubek
PRAHA 13 STODŮLKY – Ne 10 h Nušlova 2273/11, a k. David Novák
ŘÍČANY – Ne 10 h (kaple Olivovy dět. léčebny) Olivova 224, k. Daniel Kvasnička

Bratrská jednota baptistů

PRAHA 3 VINOHRADY – Ne 9.30 h, 18 h čínské Vinohradská 68, k. Vladimír Hájek
PRAHA 3 VINNÝ KMEN – Ne 17 h ruské Vinohradská 68, k. Hennadiy Gavrilov
PRAHA 3 MEZINÁRODNÍ SBOR – Ne 11 h Vinohradská 68, k. Gareth Morris
PRAHA 4 PANKRÁC – Ne 10 h Na Topolce 677/14, k. Jáchym Gondáš
PRAHA 6 ŠVCC – Ne 10.45 h Nad Habrovkou 3, k. Keith G. Jones

Evangelická církev metodistická

PRAHA 2 NOVÉ MĚSTO – Ne 9.30 h Ječná 19, f. Pavel Hradský
PRAHA 9 HORNÍ POČERNICE – Ne 9.30 h Křovinovo n. 12/18, f. Radislav Novotný
PRAHA 10 STRAŠNICE – Ne 10 h Vilová 512/26, f. Alena Procházková

Magni – Cesty s příběhem

II

Magni Cesty s příběhem, projekt Agentury pro rozvoj cestovního ruchu Helptour, je pozváním k návštěvě vybraných míst a památek spojených s příběhy významných historických událostí a osobností duchovních dějin Čech a Moravy. Svědkové dob významných a dávno minulých jsou mimo jiné stavby katedrál, kostelů, synagog a soch dodnes přítomných v historických městech i vesnicích po celém území naší vlasti.

I vy přijměte jako pozvánku k výpravám do míst důležitých, výmluvných a často i přitažlivých, ukázky z textů turistického průvodce a webových stránek Magni. Na webových stránkách <http://www.magni.cz/> naleznete mnoho zajímavých informací, rubriky jako „Magni průvodce“ = interaktivní průvodce po nejvýznamnějších církevních památkách, „Video/Animace“, které sdělným a poutavým způsobem provádí duchovním vývojem v naší zemi obecně, v soustředění na katolické, reformace, pravoslavné a židovské Čechy a Moravu. Dále je možné se pobavit i podívat ze zajímavého úhlu pohledu na několik historických osobností dost netradičním, ale mladistvě vtipným a sdělným způsobem. Nechybí ani bohatý obrazový a fotografický materiál a řada užitečných map a přehledných tabulek.

Příjemným a přehledným pomocníkem na webových stránkách je i Kalendář - Přehled aktuálních duchovních a kulturních akcí, které se připravují na území ČR. Dozvíte se, kde jsou připravovány koncerty, kde se otevírají nové expozice, k jakým změnám dochází u nejrůznějších sakrálních památek atd.

Po pokračování další ukázkou textu obecného úvodu „Duchovní dějiny Čech a Moravy“ z vydaného turistického průvodce po sakrálních památkách na území České republiky, která se tematicky vztahuje k následně publikovaným materiálům, připojujeme i dvě konkrétní trasy, které nejsou jen příkladem zpracování této látky, ale už je můžete využít při svých cestách, ať je budete podnikat sami, s rodinou, či třeba se svým sborovým společenstvím.

CESTY INKVIZITORŮ, HORLIVÝCH KAZATELŮ, KACÍŘŮ, HUSITŮ

Anotace (14.–16. st.): *Epocha vrcholného středověku, věku katedrál a církve mocensky vítězné končí krizí západního papežství a potažmo důvěry lidí v instituce církve. Na nejistotu o spáse duše reagují nové duchovní směry, nová zbožnost (devotio moderna). Hledá se „lék jistoty“ především v přímém panování nejvyššího krále Ježíše Krista, v prosazování znalosti Bible, v kázání evangelia. Již ne v instituci církve, která má dŕa a tři papeže najednou, ale přímo u Boha lidé hledají jistotu záchrany. Na toto neklidné období reaguje císař Karel IV., který chce Evropě nabídnout nové duchovní centrum ve „stověžaté Praze“. Avšak prostý lid již nechce být jen trpným příjemcem panovnícké vůle, chce sám tvořit duchovní dějiny. Má v tom své vůdce: Milíče z Kroměříže, Jana Husa, Jana Žižku, Petra Chelčického a další. Éra rytířů, knížecího a královského lesku končí, přichází doba kazatelů, reformátorů a husitských bojovníků.*

„Věk katedrál“, věk církve vítězí nad králi (boj o investituru) i pohany (křížové výpravy), však netrvá dlouho. Éra křížových výprav do Svaté země skončila definitivní ztrátou dobytých území a zdánlivě dobojovaný boj o investituru se vrátil roku 1303 zadními dveřmi ve sporu papeže Bonifáce VIII. s francouzským králem Filipem Sličným, jehož papež nechtěl korunovat císařem. Další svatí otcové byli přesídleni do francouzského Avignonu a při pokusu o volbu nového, roku 1378, byli zvoleni papeži dva – Klement VII. v Avignonu a Urban VI. v Římě. Jedním kandidátem byl příznačně francouzský a druhý italský kardinál. Univerzální moc papeže a církve v západní Evropě je podlomena.

V tehdejší době se však stále hlasitěji vynořují myslitelé, teologové i prostí zbožní lidé, kteří krizi církve nemají strach pojmenovat a mnohdy se jí snaží čelit zdola. Pro ně dvojí papežská volba znamená už jen skutečnost, že jednohlavé sani narostla druhá a o několik let později i třetí hlava.

Již dříve skončil s nálepkou kacíře Petr Valdes, lyonský kupec, který se rozhodl skončit s výnosnou živností, hmotně zabezpečil rodinu a zbytek peněz vydal na opisy Bible a potulnou kazatelskou činnost. Valdensí nebo také „lombardští chudí“, stíhání po Evropě inkvizicí, v předhusitském období doputovali po šumavských stezkách i do jižních Čech, aby se zde zapojili do „německé kolonizace“.

Na straně druhé měl v rámci církve příznivější osud František z Assisi, který se také zřekl majetku, stal se žebravým poutníkem a založil komunitu stejně smýšlejících bratří – řád žebravých františkánů. Mezi svatými a kacíři často vedla tenká linie. Ironií osudu někteří františkáni byli postupem času pověřováni inkviziční činností právě proti valdenským.

NOVÝ JERUZALÉM V SRDCI EVROPY

V době avignonského zajetí mladý český král a císař Karel IV. Lucemburský, jemuž se na rozdíl od jeho rytířského otce Jana česká země stala skutečnou vlastí, chce z Českého království a konkrétně z Prahy učinit duchovní centrum Evropy a nabídnout tak mnoha křesťanským poutníkům, putujícím do Říma či Avignonu, bližší alternativu. Čechy s Prahou v čele se měly stát evropskou křížovatkou číslo jedna. Karlovy snahy o pozvednutí Českého království byly motivovány jistě jak nábožensky,

tak také politicko-pragmaticky – z Prahy se začalo stávat nejen centrum světové politiky, ale i života duchovního, jakýsi druhý Řím.

Císař Karel se rozhodl mít ve svém sídelním císařském městě vše: biskupství pozvedl na arcidiecézi, založil univerzitu, stavěl gotické katedrály, chtěl zde mít co nejvíce řeholních řádů, ostatků svatých, obchodu, knih i vzdělců. Jeho „duchovní sběratelství“ dobře ilustruje založení kláštera Emauzy (Na Slovanech), kam povolal slovanské benediktiny z Chorvatska – po čtvrt tisíciletí tak v českých zemích opět zazněla slovanská liturgie.

Praha s emauzským klášterem se měla stát střediskem slovanské církevní vzdělanosti. Karel Emauzy „umístil“ do nově vzniklého Nového Města pražského, které svým půdorysem připomíná město Jeruzalém. Pět novoměstských kostelů svým umístěním tvoří rovnoramenný kříž. A protože po celý středověk panovalo přesvědčení, že ten Jeruzalém nebeský již není daleko, měla se česká metropole podle lucemburského císaře stát branou k věčnosti. Vrcholným dílem gotického umění je kaple sv. Kříže na hradě Karlštejně, kde je císař sám vyobrazen.

PRAOTCOVÉ REFORMACE

Karel také neváhal povolat a podporovat i kazatele kritizující stav církve, konkrétně pozval z Rakouska plamenného Konráda Waldhausera, který svým kázáním v Praze podnítil „nové cesty církve“, na které navázal Milíč z Kroměříže ve znamení chudoby a pomoci odvvrženým „padlým ženám“. Po něm se jeho žák Matěj z Janova vydal po cestách vzdělání, především v poznání Bible. A když Karlova dcera Anna, manželka anglického krále Richarda II., se v nové vlasti učila jazyk svého chotě z prvního překladu Bible do angličtiny od Johna Wycliffa, oxfordského kritika církve a především papežství, bylo vzájemné propojení českých snah o reformu církve jen otázkou času.

Wycliffovy „kacířské“ spisy stačil před jejich pálením opsat Jeroným Pražský, přivezl je do Prahy a předložil je ke čtení mistru „svobodných umění“ pražské university Janu Husovi. Tomu se myšlenky oxfordského profesora při náhledu na tehdejší stav církve zdály být oprávněné. A ať učinili tehdejší představitelé církve cokoli, vše dopadlo vždy hůř. Volba třetího papeže i odpustková kampaň se připojily ke starým nešvarům: kupování si církevních úřadů (tzv. svatokupectví), vysoké platby prostých lidí za veškeré obřady církve, bohatství a světský

Betlémská kaple v Praze

život církevních hodnostářů v kontrastu s chudobou prostých lidí.

Odrzenost od původní církve apoštolů, jak její život popisuje Bible, byla více než výmluvná. Jen bylo zapotřebí běžným lidem kázat to, co se v Bibli opravdu píše, ba co víc, bylo potřeba lidem skutečně kázat, a to rovnou v jazyce, kterému mohli rozumět i prostí lidé. Kvůli těmto potřebám vznikla ve Starém městě pražském kaple zvaná Betlémská, určená od počátku výhradně pro kázání evangelia v českém jazyce. Označení „kaple“ ale bylo jen hierarchické – stavba nebyla vůbec malá. Svou kapacitou pro 3000 lidí se kaple stala největším shromaždištěm v Praze. Na popud Jakoubka ze Stříbra se roku 1414 poprvé podávala oltářní svátost laikům pod obojí způsobou, tedy i z kalicha, poprvé v nedalekém kostele sv. Martina ve zdi. „Českou reformaci“ nezastavilo ani upálení Jana Husa 6. července 1415 a Jeronýma Pražského o rok později na koncilu v Kostnici (něm. Konstanz).

Na tomto koncilu chtěly paradoxně i církevní špičky dospět k reformě církve – ovšem jinými cestami. Husovo učení a kazatelská činnost daly vzniknout věroučnému programu husitského hnutí, Čtyřem pražským artikulům – 1. Svobodné hlásání slova Božího (tzn. kázání vycházející čistě jen z Bible), 2. Přijímání pod obojím způsobem (vysluhování z kalicha i nekněžím), 3. Zákaz světského panování kněží (omezení majetku a moci církve), 4. Trestání hříchů ve všech stavech (nevědaná rovnost lidí před zákonem).

TURISTICKÉ TRASY

VELKÝ OKRUH JIŽNÍMI ČECHAMI PO STOPÁCH ČESKÉ REFORMACE

Výchozí místo: Tábor

Doprava: auto

Místa:
Tábor
Chýnov
Sezimovo Ústí
Kozí Hrádek
Písek
Sudoměř
Chelčice
Husinec
Prachatice
Trocnov

Anotace: *Jižní Čechy jsou odpradáвна vnímány jako kolébka reformace a husitského hnutí. Zde se narodil reformátor Jan Hus, vojevůdce Jan Žižka, ale také Petr Chelčický, z jehož myšlenek později čerpala Jednota bratrská. V jižních Čechách je tak řada míst, které jsou více či méně spojené s dějinami reformace ve všech jejích podobách.*

Žádné jiné město není tak úzce spjato s husitstvím jako právě Tábor, založený na samém počátku husitských bojů, roku 1420. S detailní historií Tábora se můžete seznámit v městském Husitském muzeu, jehož součástí je i zpřístupněná část tábořského podzemí. (Duben-září denně 9.00-17.00, říjen-březen středneděle 9.00-17.00.) Na Žižkově náměstí se nalézá také radnice, památník Jana Žižky a děkanský kostel Proměnění Páně. Kostel je přístupný jen během bohoslužeb nebo po předchozí domluvě, ale jeho věž slouží jako vyhlídková a Tábor z ní budete mít jako na dlani. (Od května do srpna denně 10.00-17.00, září-říjen jen o víkendech.) V Táboře můžete navštívit také Bechyňskou bránu, věž Kotnov, nebo se projít podél dochovaných městských hradeb.

Magni – Cesty s příběhem

V okolí Tábora se nachází několik dalších zajímavých míst, která při svém putování můžete navštívit. Zhruba 10 km na východ leží město Chýnov. Jeho turistickou zajímavostí nejsou jen známé jeskyně, ale také Dům Františka Bílka. Ten si umělec ve svém rodném městě postavil dle vlastních návrhů a dnes je zde umístěna expozice o jeho životě a díle. Bílek proslul zvláštním až expresivním zpracováním náboženských témat a řadu zakázek vytvořil pro nově ustavenou Československou církev husitskou. Byl nejen jejím členem, ale i oficiálním umělcem.

Pojedete-li z Tábora na jih, dorazíte zanedlouho do blízkého Sezimova Ústí. V původním Ústí nějaký čas pobýval Jan Hus, ovšem roku 1420 bylo město husity vypáleno a obyvatelstvo přesunuto do nově vzniklého Tábora. Díky důkladnému archeologickému průzkumu mapujícímu život v 15. století bývá Sezimovo Ústí nazýváno „českými Pompejemi“ Navštívit zde můžete např. vilu prezidenta Edvarda Beneše.

Ze Sezimova Ústí pak vede červená turistická trasa (případně cyklotrasa č. 1206) přímo ke zřícenině gotického Kozího hrádku, kde v letech 1413-14, poté co musel kvůli klatbě opustit Prahu, pobýval mistr Jan Hus. Nejenže zde sepsal několik svých traktátů, ale na jeho „kázání pod lipou“ chodili lidé z dalekého okolí. (Otevřeno květen-září denně mimo pondělí 10.00-16.30.) Z Tábora můžete přes bývalé královské město Písek, které se jako jedno z prvních připojilo k Tábořské jednotě, často ho navštěvoval i Jan Žižka a sídlil zde Mikuláš Biskupc z Pelhřimova, dojet do Sudoměře u Strakonice. Zde se 25. března 1420 odehrála jedna z prvních velkých husitských bitev. Žižka tehdy naplnil projev své schopnosti vojenského стратега a se zhruba 400 přívrženci se díky vozové hradbě dokázal ubránit přesile, která dle kronik čítala 2000 ozbrojenců. Tuto památnou bitvu dodnes připomíná monumentální šestnáctimetrový pomník Jana Žižky od Emanuela Kodeta, který vévodí okolní krajině od roku 1925.

Přes Chelčice u Vodňan, kde se někdy mezi lety 1379-90 narodil Petr Chelčický, vzdělaný samouk, který proslul jako pacifista i kritik klerikalizace církve, můžete pokračovat do Husince. Zde se naopak někdy mezi lety 1369 a 73 narodil Jan Hus. Rodný domek Jana Husa sice několikrát vyhořel, ale byl vždy opraven. U příležitosti prvních velkých veřejných Husových oslav v roce 1869, kdy se slavilo 500. výročí jeho narození, byl na domku odhalen Husův reliéf, jehož autorem byl sochař Bohuslav Schnirch. V roce 1952 byl v domku otevřen Památník Mistra Jana Husa, první muzejní expozice byla v roce 1965. Nynější expozice sleduje chronologicky Husův život a chronologii jeho děl, přibližuje Husovu činnost na Karlově universitě, v Betlémské kapli, na Kozím Hrádku i před církevním koncillem. (Otevřeno květen-září denně mimo pondělí 9.00-12.00 a 13.00-16.00.)

Zastavte se i v nedalekých Prachaticích, kam podle legendy chodil Jan Hus do školy. Původní budova se sice nedochovala, ale na jejím místě byl po požáru postaven renesanční tzv. Husův dům.

Nedaleko Českých Budějovic se pak nachází Trocnov, kde spatřil světlo světa pro změnu vojevůdce Jan Žižka. Bylo to někdy kolem roku 1360 na jednom ze dvou poplužních dvorců. Dnes se na tomto místě nachází 15ha památník Jana Žižky, kde můžete navštívit Muzeum husitského hnutí (otevřeno květen-září denně mimo pondělí 9.00-17.00). Trocnovským areálem lze projít po značeném okruhu. Výchozím bodem je budova Památ-

Socha Jana Žižky v Táboře

níku Jana Žižky z Trocnova, v němž jsou uloženy nálezy z obou trocnovských dvorců. Tento Památník byl zřízen z původního poplužního dvora borovanského kláštera, který byl postaven v letech 1678 - 1679 pravděpodobně ze zbytků zdiva původních dvorců. Trasa vede kolem dominanty areálu - monumentálního pomníku husitského hejtmána od prof. Josefa Malejovského z let 1958 - 1969 - k místu, kde se Žižka údajně narodil, a pak kolem rybníků zpět k památníku.

JEDNOTA BRATRSKÁ NA PARDUBICKU

Výchozí místo: Litomyšl
Doprava: auto, kolo, pěšky

Místa:
Litomyšl
Růžový palouček
Brandýs nad Orlicí
Kunvald

Anotace: *Jednota bratrská byla založena v Kunvaldu na litickém panství krále Jiřího z Poděbrad, které později zakoupili Pernštejnové. Ti patřili k poměrně tolerantním rodům, již Vilém II. z Pernštejna zastával názor, že otázka víry je především otázkou vlastního svědomí. Jeho manželka Johanka z Liblic dokonce patřila k podporovatelům Jednoty, byť on sám účelově přestoupil ke katolictví. Podobné postoje zastávali i jeho synové. S osudy Jednoty bratrské byly ovšem spjaty i další šlechtické rody je třeba zmínit zejména Žerotíny, kteří v kritických dobách 1. poloviny 17. století nejdříve Jednotě poskytli azyl.*

Jednota bratrská a její bratři kladli velký důraz na literární činnost a pedagogiku, k čemuž využívali všech moderních prostředků, včetně knihtisku. Jednu z prvních vlastních tiskáren zprovoznili roku 1503 v Litomyšli. Toto jedinečné město, zahrnuté na Seznam kulturního dědictví UNESCO, nabízí řadu zajímavých památek, nejen profánních, ale i sakrálních. Nejznámější je renesanční zámek, který zde nechali vystavět Pernštejnové. Ti získali panství v roce 1547, když bylo zabaveno podporovatelům Jednoty Kostkům z Postupic. Dále se zde nachází bývalý augustiniánský kostel Povýšení sv. Kříže s proboštstvím ze 14. století, který byl po husitských bouřích a několika požárech opakovaně upravován, nebo piaristický kostel Nalezení sv. Kříže s kolejí, původně založený Frebonií z Pernštejna v roce 1640. V 1. polovině 8. století jej Trautmannsdorfové nechali přestavět a rozšířit do dnešní podoby. V blízkosti se nacházejí i nově upravené klášterní zahrady. V zahradách, vedle děkanského kostela také sídlila v letech 1503-18 zmíněná bratrská tiskárna. Litomyšl se tak může stát vhodným počátkem našeho putování po stopách Jednoty bratrské na Pardubicku.

7 kilometrů západně od Litomyšli, mezi obcemi Morašovice a Újezdec (na červené turistické trase) se nachází památné místo zvané Růžový palouček. Zde se podle pověsti po porážce stavovského povstání loučili čeští bratři s rodnou zemí a z jejich slz pak vyrostly zvláštní bílé růže. Na počátku 20. století místo zakoupil Spolek pro získání Růžového paloučku veřejnosti, který zde v roce 1921 otevřel památník. Ten má tvar čtyřhranného sloupu s kalichovitým vyústěním, na kterém je umístěna zlacená zeměkoule. Na všech stranách sloupu jsou měděné reliéfy, vztahující se k českým bratrům. Nachází se zde také jména členů Jednoty bratrské.

Vydáte-li se autem (nebo na kole po cyklotrasách č. 182 a 4048) na sever, dojedete po cca 20 km do Brandýsa nad Orlicí. I ten patřil podporovatelům Jednoty Kostkům z Postupic, a tak se stal ve 2. polovině 15. století významným střediskem Jednoty bratrské. Její zakladatel bratr Řehoř zde zemřel v roce 1474 a bratři zde měli proslulou školu v tzv. bratrském domě, výstavné budově v místech dnešního zámku. Krátce nato koupili panství Pernštejnové, kteří roku 1507 dali zbořit původní hrad a vystavět nový zámek. Ten se nedochoval, ale podle pamětní desky se v něm v roce 1564 narodil další podporovatel Jednoty, Karel st. ze Žerotína, který na svém panství poskytoval azyl mnoha kněžím. Jedním z nich byl také v letech 1622-25 poslední biskup Jednoty bratrské Jan Amos Komenský. Komenský zde napsal několik spisů, zejména slavný Labyrint světa a ráj srdce. Dnes můžete na místní radnici navštívit Pamětní síň Jana Amose Komenského, kde je umístěna stálá expozice o životě a díle Jana Amose Komenského s důrazem na jeho zdejší pobyt. Komenský se zde i oženil s Dorotou Cyrillovou a jejich potomci údajně žijí dodnes. (Otevřeno dle úředních hodin.) V místech, kde snad stál domek Komenského, je od roku 1865 jeho pomník. Jižně od centra, na břehu Tiché Orlice se nachází asi nejzajímavější místo spjaté s Komenským; tím je přírodní labyrint, inspirovaný jeho slavným spisem. Půdorys labyrintu tvoří čtverec, uvnitř něhož je azimutálně pojatá kresba zemské koule. Její hlavní poledníky a rovnoběžky rafinovaně komplikují cestu do středu labyrintu. Střed symbolizuje „ráj srdce“. Z dalších památek ve městě můžete navštívit např. zámek či kostel

Socha Jana Amose Komenského v Kunvaldu

Nanebevstoupení Páně, obojí vystavěno Trautmannsdorfy v 80. letech 18. století.

Přes Žamberk (po cyklotrasách č. 4048 a 18), který v době vzniku Jednoty patřil králi Jiřímu z Poděbrad a poté Pernštejnům a kde bývala bratrská barvírna a kovárna, můžete pokračovat (po cyklotrase č. 4070) do kolébky Jednoty, Kunvaldu. Ten byl jako součást litického panství od roku 1389 v majetku pánů z Kunštátu a Poděbrad. V polovině 15. století se zde usadili příznivci učení Petra Chelčického a pod vedením bratra Řehoře Krajčího v roce 1457 založili Jednotu bratrskou. Roku 1495 celé litické panství včetně Kunvaldu kupují Pernštejnové. Nelslavně známý Jaroslav z Pernštejna, který zadlužil téměř celé panství, posléze všechny příslušníky Jednoty vyhnal. Bylo to roku 1547 a podle legendy odcházející bratři zasadili do země 3 proutky, jako symbol Naděje, Víry a Lásky, ze kterých vyrostla známá Bratrská lípa. Další památkou spojenou s Jednotou je tzv. Domek Na sboru, který sloužil nejprve k bohoslužbám a posléze jako bratrská škola. Roku 1929 objekt zakoupila Česko-bratrská církev evangelická a přebudovala jej na památník Jednoty bratrské.

Foto: Bohumil Kejř a Magni

- ★ *Plánujte své cesty s příběhem pomocí itinerářů turistických tras*
- ★ *Získejte motivaci k návštěvě památek díky aktualizovanému kalendáři duchovních a kulturních akcí*
- ★ *Seznamte se s příběhy duchovních tradic katolictví, reformace, pravoslaví a židovství prostřednictvím video dokumentů*
- ★ *Stáhněte si na své cesty po významných místech regionů Čech a Moravy průvodce ve formátu mp3*

www.magni.cz